

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

Tijdschrift voor ontwikkelingssamenwerking in Nepal
Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association v.z.w.
Vol.24, n°4 – oktober / november / december 2013
Afgiftekantoor 2600 Berchem 1-2 Afd. – Erkenning : P206908

*Het heeft geen zin om naar nieuwe wegen te zoeken...
die moet je eerst aanleggen*

(Brana Crncevic)

VAN OLIFANTENBRUG TOT EZELSPAD

Het stond vorige keer al op de frontpagina van ons tijdschrift 'Bikas mag 25 kaarsjes uitblazen'. Een gedreven werkgroep is momenteel bezig met de grote 'krijtlijnen' uit te tekenen en de 'witruimten' in te vullen. Het zal ergens in het vroege najaar van 2014 zijn en in een Vlaamse stad die flirt met de taalgrens.

Op het programma staan alvast de 'hete hangijzers' die betrekking hebben op Nepal, zoals:

- milieu met aandacht voor het wegsmelten van de gletsjers, de ontbossing, zwerfvuil en bio-diversiteit
- onderwijs: voorstelling van de lespakketten 'Nepal in mijn klas' en getuigenissen over uitwisselingsprogramma's en vrijwilligerswerk
- bergtoerisme: het trekking aanbod, eco alpinisme en de beklimming van achtduizenders
- cultuur: verschillende etnische groepen met eigen kleding,

gebruiken en dans, klassieke geneeskunde en uiteraard wordt ook de inwendige mens niet vergeten met de nodige natjes en droogjes uit de traditionele Nepalese keuken

- Er wordt ook gedacht aan getuigenissen van Belgen die leven in Nepal en omgekeerd, Nepalezen die leven in België.

De dag zal afgesloten worden met een filmvoorstelling 'made in Nepal'!

Ook de projecten, gerealiseerd door de jaren heen, zullen in de schijnwerpers komen te staan. Bikas is heel kleinschalig begonnen met hulp aan Nepal maar de inzet vertaalde zich in de loop der jaren naar als maar grotere projecten. Projecten die werden en worden uitgevoerd door de plaatselijke bevolking met de financiële en logistieke ruggensteun van Bikas. Bikasbeheerders bezoeken de projecten in de mate van het mogelijke ook ter plaatse.

De titel refereert aan één van de vroegste projecten én aan een project dat zijn eindfase nadert.

De 'olifantenbrug' verwijst naar een brug over Rapti rivier in het district Chitwan in Zuid-Nepal. De brug moest sterk genoeg zijn om een olifant te kunnen dragen. Ze is 90 meter lang en 4 meter breed. Ze werd gebouwd door de inwoners van Kumroj en Bacchauli, dorpen in de nabijheid van Sauraha. De brug werd officieel geopend op 17 april 1998. Het 'Ezelspad' of de 'Kalipul Mule Trail' is de verbindingsweg tussen Kalipul en Beni. Het pad, een steile en gevaarlijke klim van Beni naar het dorp Kalipul, was zelfs niet breed genoeg om een trip met lastdieren te kunnen ondernemen. Vandaar de vraag van de inwoners aan Bikas 'help ons een pad te financieren dat ook breed genoeg is voor een ezel en zijn begeleider', vandaar de naam.

In de loop van de volgende maanden worden de details verder ingevuld en zal het programma vaste vorm krijgen. We houden u op de hoogte via ons tijdschrift en via onze website www.bikas.be.

Op de agenda: het milieu

ONZE PROJECTEN

DE BRICK CHILDREN SCHOOL

Vanaf eind oktober is het nieuwe schooljaar begonnen. In november brengen enkele vrijwilligers een werkbezoek aan de school. Een verslag kan u lezen in een later Bikas tijdschrift.

De Welshe Brick Children trustees steunen financieel het onderwijsproject en betalen de lonen van de leerkrachten en de administratie. De plaatselijke NGO Kopila Nepa zorgt voor de aanwerving van de leerkrachten, voor het transport, de middagmalen en het leerprogramma. De school is ook aangesloten op het elektriciteitsnetwerk en heeft watervoorziening.

De Belgian Brick Children School Foundation (BBCSF) heeft een duwtje in de rug gegeven en een extra inspanning gedaan om een draagbare computer aan te kopen, een televisietoestel, dvd speler en een printer.

De Brick Children School is nu een volwaardige basisschool. Zowel de leerkrachten als de organisatie kregen in de loop van de voorbije maanden het volle vertrouwen van de plaatselijke gemeenschap. Ook het dorp Siddhipur draagt de school een warm hart toe. De doelstelling van de BCS Foundation en Bikas is de school te blijven steunen om ze als voorbeeld voor te dragen aan de officiële instanties.

Ook u kan het project blijven steunen door een bijdrage te storten op het rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 van Bikas vzw met de mededeling 'Brick by Brick'. U krijgt een fiscaal attest vanaf 40 euro.

Alvast een welgemeend DHANYABAD, bedankt, namens de vrijwilligers van de Brick Children School en vooral in naam van de Brick Children en de plaatselijke NGO Kopila Nepa.

(website: www.brickbybrick.be)

DE NIEUWE SCHOOL VAN TAKAM

Ten westen van Pokhara, op de trekking route om de Annapurna, ligt Takam, een dorp waar om en bij de 7 000 mensen wonen. Hier werd zo'n zeven jaar geleden één van onze leden aangesproken met de vraag om de lokale bevolking te helpen bij de bouw van een nieuwe middelbare school. De oude school was te klein voor de 250 kinderen en de infrastructuur sterk verouderd. Bikas besloot toen de bouw van deze nieuwe school te steunen.

Zoals bij de meeste van onze projecten wordt er nauw samen-gewerkt met de lokale bevolking. Bikas nam de financiering van de geraamde kosten op zich en de inwoners van Takam zorgden voor een degelijk terrein (een drooggelegd stuk rijstland) en voor hulp bij de coördinatie van de bouw van de school. Het optrekken van het schoolgebouw was niet altijd evident. Takam ligt immers afgelegen en kon destijds niet met motorvoertuigen worden bereikt. Veel van de basisgoederen moest daarom met ezels worden aangevoerd.

Nu zeven jaar later is het eindelijk zo ver: de school staat er en wordt gebruikt. Tijdens het recentste bezoek troffen onze Bikas bestuurders een imposant gebouw aan met 11 zalen waarin telkens ruim 25 leerlingen konden plaatsnemen. In maart van dit jaar was het gebouw zo goed als af. Sinds kort geven er 15 leerkrachten les aan 250 kinderen. Zoals u op de foto kan zien, bestaat het gebouw uit twee verdiepingen. Voor de school ligt een ruim plein waar de kinderen kunnen spelen maar waar ook dorpsbijeenkomsten kunnen plaatsvinden.

De school is het eerste moderne gebouw in Takam en het is daarom voor de plaatselijke bevolking een teken van vooruitgang. Sinds de aanvang van de werken aan de school zijn er twee bijkomende gebouwen geplaatst met de hulp van de overheid. In één van die gebouwen bevindt zich de eerste computer van het dorp. De afgelopen jaren werd ook werk gemaakt van een weg en is Takam nu ook dagelijks per bus bereikbaar.

ONZE PROJECTEN

KHANDBARI ONDER STROOM

Khandbari is de districtshoofdstad van Sankhuwa Sava in het noordoosten van Nepal. Forum Nepal, een werkgroep uit de Kempen, is vragende partij om het hospitaal in Khandbari de nodige ondersteuning te geven. De beheerders van Bikas zetten onlangs licht op groen voor de aankoop van een generator, die de constante stroomonderbrekingen moet helpen opvangen. Deze levensreddende uitrusting is begroot op 5000 euro. De biedingen van de leveranciers zijn onder-tussen binnen. Na selectie van het gunstigste aanbod kan de stroomgenerator aangekocht en geïnstalleerd worden.

UIT DE MEMOIRES VAN JOS GOBERT

(opgetekend door Erik Soberon)

Ter ere van Jos Gobert, de stichter van Bikas die op 16 september 2010 overleed op 90-jarige leeftijd

Na de nachtrust wacht weer een zware dag. Tijdens de beklimming van de col van Anpan zien ze enkele fotogenieke watervallen en in de wouden observeren ze nooit geziene en uitzonderlijk gevederde vogels. In de verte ziet Jos Mamankhe liggen. Het is nog een heel eind tot daar en gelukkig zijn er onderweg hier en daar muurtjes waar hij zijn rugzak en de dragers hun pakken kunnen laten rusten om even op adem te komen. Wanneer ze het dorp bereiken, worden ze ditmaal hartelijk door de bevolking ontvangen.

De dag erop kunnen ze beginnen te stappen op een breed pad waardoor ze een goede tijd kunnen maken, doch die weg mondt uit op een brede rivier waar een tot op de draad versleten hangbrug van touwen en takken hangt. De vrouwen hebben er geen goed oog in en willen de rivier te voet oversteken. Ze ontdoen zich van hun schoenen en roepen het uit van de pijn wanneer het koude water hun onderbenen bevriest. Jos verkiest om droog te blijven en gaat de brug op. Onder zijn gewicht gaan de touwen doorhangen en splijt het hout. Wanneer hij in het midden van de doorgezakte brug is en hij amper zijn evenwicht kan houden, heeft hij spijt van zijn beslissing. De brug lijkt elk moment door te knappen en in de stroom terecht te komen die hem vernesteld in touwen zal meesleuren. Hij volbrengt echter de laatste meters veilig en komt aan de overkant met warme, droge voeten.

In het woud dat erop volgt, worden ze verrast door wondermooie vlinders en – voor het eerst in 15 dagen – door trekkers, twee Australische vrouwen die in Kathmandu wonen. Jos neemt echter niet de tijd om er een praatje mee te slaan. Enkel de vlinders krijgen aandacht.

's Avonds bereiken ze Yamphudin, een groot dorp met zelfs een school. Het kamp wordt opgezet aan de oever van een rivier en Betsy en haar zuster maken van de gelegenheid gebruik om de was te doen.

Vanuit het dorp zagen ze langs alle kanten hoge bergen opdoemen en die moeten ze om 8 uur 's ochtends aanvallen. Het gaat steil omhoog langs een scherp kronkelend pad waardoor Yamphudin al vlug niet meer dan een witte vlek vormt. Wanneer ze uitrusten aan een boerderijtje ziet Jos dat een maïsveld kapot gevreten is door bladluis, er staan met moeite nog twee goede stengels per vierkante meter. Wanneer hij een eindje verderop de brandnetels welig ziet tieren, vindt hij dit absurd. De boer weet duidelijk niet dat brandnetel een uitstekende ecologische insectenbestrijder is. Hij poogt zijn sirdar aan te zetten om het de boer uit te leggen, maar de suggestie vindt geen gehoor.

De weg slingert zich gedurende uren door een dicht woud van machtige eikenbomen. De zichtbaarheid is grotendeels weg en de enige

zekerheid in de oriëntatie is dat ze afdalen. Het is dermate vochtig dat op alles mos groeit. Water stroomt langs alle kanten, de grond is doorweekt. Talrijke bomen zijn omgevallen en in de krater die ze hierbij hebben gevormd, ligt telkens een poel. De eiken hebben weinig houvast in de vochtige aarde en hun wortels liggen grotendeels bovengronds. Het is voorzichtig stappen om niet te vallen over de ontelbare wortels die als gigantische octopusarmen over de aarde verspreid liggen. Ze komen slechts uiterst langzaam vooruit. Enorme eikels vallen uit de wormstekige, rottende bomen. Een sherpa krijgt er één van grote hoogte op zijn hoofd en is zelfs gedurende korte tijd bewusteloos.

Omdat ze niet opschieten, kunnen ze geen dorp bereiken en moeten ze de nacht doorbrengen langs de Omja Khola. Rond de tent wordt zout gestrooid om de bloedzuigers op afstand te houden.

Jos is opgelucht als ze wegtrekken uit het moerassige gebied. De natte kleding ligt te drogen op de rugzak terwijl ze stappen. Het gaat bergop en na een tijd komt uit de ochtendmist een panorama van bergen tevoorschijn. Zijn schoonzuster begint ernstige symptomen van verzwakking te vertonen. Het is opletten of het geen geval van hoogteziekte is. Naarmate ze stijgen, is er steeds minder loofbos en passeren ze uiteindelijk enkel nog naaldbomen. Het einde van de col laat lang op zich wachten, doch wanneer het zover is, worden ze beloond met een adembenemend uitzicht op het hooggebergte met de Kanchenjunga als kers op de taart.

Wanneer de zon achter de kim verdwijnt, is het op slag ijskoud en begint het te vriezen. De dragers houden een groot kampvuur aan de gang. Over een bamboestructuur wordt een doek gespannen om zich te weren tegen de kou. Wanneer het pikdonker is op de kampplaats, liggen de bergtoppen nog veraf in het zonlicht.

(wordt vervolgd)

EERSTE VLUCHTHUIS VOOR HOLEBI'S EN TRANSGENDERS GEOPEND

In september opende het Pink Himalayan Center in Kathmandu zijn deuren voor vervolgde of uitgesloten holebi's en aids patiënten. Sunil Pant, chef van het centrum, zegt dat ook holebi's en transgenders uit de buurlanden zoals India, Pakistan en Bangla Desh welkom zijn, en niet alleen uit Azië maar ook uit landen zoals Oeganda en Kameroen. In eerste instantie was het vluchthuis bedoeld als opvangtehuis voor vervolgde aids patiënten, maar ondertussen zijn ook belaagde holebi's en transgenders welkom.

Het centrum wordt beheerd en deels gefinancierd door de Blue Diamond Society (BDS), de eerste Nepalese organisatie voor homo rechten destijds opgericht door Pant. Een ander deel van het kostenplaatje komt van de Noorse overheid en van de Deense en Amerikaanse ambassades en van holebi's en transgenders zelf afkomstig uit Nepal en daarbuiten. Pant wil ook gaan les geven over holebi's en transgenders in staatsscholen en trainingen geven aan leerkrachten om hen op een vriendelijke manier te leren omgaan met holebi en transgender studenten.

Het centrum is uniek voor Azië, een vijf verdiepingen tellend gebouw met mini theater, bibliotheek, ziekenafdeling en ontmoetingsruimten. Heel wat toeristen uit de buurlanden hebben inmiddels het centrum bezocht. Ondertussen werkt ook BDS al jaren aan de openstelling van het huwelijk voor holebi's. Het Hoge Hof keurde in 2008 het homo huwelijk al wel goed maar het parlement moet nog steeds zijn definitief akkoord geven en dat is nog niet direct voor morgen. Nepal heeft nog altijd geen parlement en wacht de verkiezingen van november af. Men hoopt dat het nieuwe parlement uiteindelijk de wet zal ondertekenen zodat het homohuwelijk legaal wordt in Nepal.

MEER DAN 200 MILJOEN MENSEN WONEN NIET IN EIGEN LAND

Volgens de jongste VN-cijfers zijn er over de hele wereld 232 miljoen migranten, een nieuw record. Er duiken ook steeds meer verhalen op over praktijken die op slavenarbeid lijken.

Het goede nieuws is dat deze migranten samen voor zowat 300 miljard euro overschrijven naar huis. Dat is vier keer meer dan de officiële ontwikkelingshulp van rijke aan arme landen vorig jaar. De keerzijde van de medaille is dat de uitbuiting van deze migranten onverminderd voortgaat, vooral in het Midden-Oosten. Daar is sprake van echte slavenarbeid, lage lonen, slechte medische verzorging en erbarmelijke werkomstandigheden. Deze praktijken worden wereldwijd afgekeurd maar zijn moeilijk tegen te houden omdat ze in huishoudens en kleine arbeidsplaatsen voorkomen. Het Internationale Verdrag voor Rechten van Migrantwerkers is in dit verband één van de belangrijkste verdragen van de rechten van de mens. Het is al tien jaar van kracht maar slechts 47 van de 193 VN-lidstaten hebben het officieel bekrachtigd. Tot hier toe

blijven de VS, de EU-landen en de Golfstaten in gebreke. In Nepal zijn de geldinzendingen van Nepalezen die in het buitenland werken goed voor een kwart van het bruto binnenlands product. Van de 400 000 jonge Nepalezen die jaarlijks op de arbeidsmarkt komen, trekken er 300 000 naar het buitenland, meestal naar Qatar, Maleisië, Saoedi-Arabië en andere Golfstaten. Vooral uit de Golfstaten komen de meeste signalen van slavernij. Onlangs werd de wereld opgeschrikt door berichten over uitbuiting van de Nepalese migranten bij de bouwwerken voor het wereldkampioenschap voetbal dat daar in 2022 plaatsvindt. Meer hierover in volgend artikel.

DE SCHANDE VAN QATAR

'Moderne slaven van koning voetbal bekopen bouwdrift in Qatar met hun leven' was de schokkende krantenkop van The Guardian een tweetal maanden geleden.

Eén van de rijkste landen ter wereld kwam dit najaar in het nieuws met berichten over uitbuiting van Nepalese migranten die werken aan bouwwerken voor het wereldkampioenschap voetbal dat in 2022 in Qatar plaatsvindt.

De Britse krant liet beelden zien hoe duizenden migranten daar in onmenselijke omstandigheden moeten werken, zonder veiligheidsuitrusting, terwijl ze vaak gedurende een lange periode niet betaald worden. Volgens de Nepalese regering zijn het voorbije jaar zeker zeventig migranten omgekomen tijdens bouwwerken in Doha. Privébedrijven, aannemers en tussenpersonen, zowel in Qatar als in Nepal, zouden schuld treffen.

Volgens een onderzoek van The Guardian stierf afgelopen zomer elke dag één Nepalees in Qatar. Meer dan de helft van hen bezweek aan een hartaanval, hartfalen of arbeidsongeval. In de verzengende hitte met temperaturen die kunnen oplopen tot 50°C, kregen de bouwvakkers geen drinkwater tot hun beschikking. Arbeiders die bedelen om voedsel is helaas ook dagelijkse kost. Deze erbarmelijke omstandigheden ontvluchten, is zo goed als onmogelijk. De aannemers houden de paspoorten van de arbeiders in en betalen hen maandenlang geen loon. Tientallen Nepalezen zochten reeds hun toevlucht in de ambassade in Doha. De Nepalese ambassadeur omschreef het land cynisch als een 'open gevangenis' waar de arbeiders niets meer of minder zijn dan illegale aliens. Omwille van die uitspraak werd de man door zijn thuisland ontslagen als ambassadeur.

De infrastructuur van het WK voetbal wordt gebouwd op de kap van moderne slaven. Meer dan negentig procent van de bouwvakkers in het emiraat bestaat uit migranten, waarvan veertig procent Nepalezen. Iedereen praat over de bloedhete temperaturen waarin de voetballers moeten spelen, maar aan het lot van de arbeiders wordt amper aandacht geschonken. Ze werken nochtans in shiften die acht maal langer zijn dan de lengte van een gewone voetbalmatch. De FIFA heeft ondertussen beloofd van contact op te nemen met de verantwoordelijken van het Arabische Emiraat. De mondiale vakbondskoepel (IWV) betreurt dat de FIFA geen voorwaarden heeft gesteld bij de toekenning van de WK organisatie aangaande de bescherming van de arbeiders.

Inmiddels gaf FIFA-voorzitter Sepp Blatter toe dat de organisatie in de zomer moeilijk wordt en stelt voor om het WK in november te laten doorgaan, waardoor het wel midden in het Europees voetbalseizoen komt te vallen.

Families van arbeiders die stierven of gewond raakten, roepen de FIFA op de organisatie van het WK aan een ander land te geven als Qatar geen betere werkomstandigheden wil garanderen.

NEPALEES WINT BELGISCHE GUISLAIN AWARD

Matrika Devkota, oprichter van Koshish – een Nepalese organisatie die mensen helpt die lijden aan een psychische aandoening, heeft de tweede Dr. Guislain Award gewonnen.

De prijs is genoemd naar de Belgische pionier van de geestelijke gezondheidszorg, psychiater Joseph Guislain (1797-1860). Hij was directeur van een psychiatrische instelling in Gent waar hij zijn patiënten probeerde te genezen volgens in zijn tijd baanbrekende methodes.

De Dr. Guislain Breaking the Chains of Stigma Award belooft opmerkelijk werk van personen of organisaties die het brandmerk rond geestelijke gezondheid helpen verminderen.

Devkota richtte Koshish op in 2004. Het woord 'koshish' betekent in het Nepalees 'een inspanning leveren'. De organisatie zet zich in om de maatschappij de problemen van patiënten met een psychische aandoening te helpen begrijpen en te ondersteunen. De organisatie treedt op in naam van de zieken en streeft naar begrip voor hun situatie. Ze worden tegelijkertijd aangemoedigd om op te treden als hun eigen pleitbezorgers.

Koshish benadrukt ondersteuning op gemeenschapsniveau en biedt een verscheidenheid aan diensten zoals een zelfhulpprogramma, vervoerdiensten naar huis en ondersteuningsprogramma's.

De initiatiefnemers – het Gentse Museum Dr. Guislain en Janssen Research and Development – overhandigden op 10 oktober, Wereld Geestelijke Gezondheidsdag, het bedrag van 50 000 dollar aan de winnaar.

YETI EEN PREHISTORISCHE BEER?

Het is bewezen dat de Yeti bestaat, dat zegt althans een geneticus van de universiteit van Oxford. Professor Bryan Sykes die de uitspraak vorige maand deed, is niet zomaar iemand. Hij haalde als eerste DNA uit menselijke beenderen en hij was betrokken bij belangrijke genetische onderzoeken, onder andere naar de oermens Ötzi.

Onlangs onthulde hij dus het mysterie van de Yeti, de mythologische sneeuwaap uit de Himalaya. Volgens hem loopt er inderdaad een onbekende soort rond op het Dak van de Wereld. Hij baseert zich hierbij op twee haarstalen van niet-geïdentificeerde dieren. Eén komt uit Noord-India waar dertig jaar geleden een jager een 'vreemde beer' had geschoten. Het andere werd tien jaar geleden gevonden in een bamboebos in Bhutan. Beide stalen bleken honderd procent overeen te komen met een bot van een beer uit Noorwegen. Het bot dateert van 40 000 jaar geleden! Het ging om een kruising tussen de ijsbeer en de bruine beer. Omdat de onderzochte haarstalen nog heel recent zijn, gelooft Sykes dat die hybride beer nog altijd rondzwerft in de Himalaya.

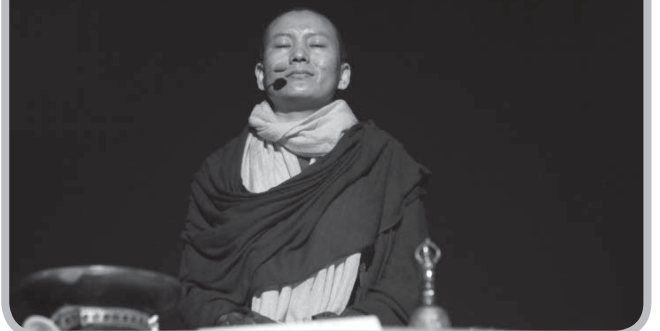
HOOG IN DE LUCHT

De op één na hoogste luchthaven ter wereld ligt momenteel in Tibet, Qamdo Bangda Airport op 4 334 meter. Eind dit jaar opent China de Daocheng Yading Airport, gelegen op 4 410 meter boven zeeniveau, in de provincie Sichuan vlakbij de Tibetaanse grens. De regio is heel mooi en men wil er zowel westerse als Chinese toeristen naar toe krijgen. Maar het zou de Chinezen niet alleen om toerisme te doen zijn. De afgelopen jaren staken heel wat Tibetaanse monniken zichzelf in brand tegen wat zij de bezetting van Tibet door de Chinezen noemen. In geval van nog intenser protest is een luchthaven gemakkelijk om militairen en politiemensen naar de protesterende regio te sturen.

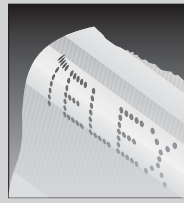
Doordat de luchthaven op zo'n grote hoogte ligt, is de lucht er zeer ijl waardoor de motoren van de vliegtuigen minder kracht hebben. De Chinezen hebben dus een heel lange start- en landingsbaan moeten bouwen, 4 200 meter lang, slechts een paar honderd meter korter dan de grote JFK Airport in New York. De luchthaven heeft dan ook tientallen miljoenen euro's gekost.

ANI CHOYING DROLMA IN CONCERT

Zaterdag 26 oktober gaf Ani Choying Drolma in Chaudfontaine haar tweede concert in iets meer dan één jaar. Net zoals bij haar vorige optreden was de grote zaal van het Casino helemaal gevuld met honderden toehoorders vanuit alle hoeken van het land. Ani Choying wist met haar gezangen en interessante verhalen – en natuurlijk ook met haar warme glimlach – de zaal in een mum van tijd voor zich te winnen. Het was een prachtige avond voor het goede doel Een oprechte proficiat aan de organisatoren.

Nepal wil tegen volgend jaar een vijftal achtduizenders in de Himalaya (*) vrijgeven voor beklimmingen. Het land bevat acht van 's wereld hoogste bergen waarvan de Mount Everest met zijn 8 848 meter de nummer één is.

Volgens een vertegenwoordiger van het ministerie van toerisme worden vijf extra bergen in het gebied van de Kachenjunga en de Everest toegankelijk zonder speciale toestemming. Er waren al acht bergen van boven de achtduizend meter opengesteld. Dit getal wordt nu uitgebreid met de Lhotse Middle (8 413m), de Lhotse Shar (8 383m), de Kanchenjunga South (8 494m), de Kanchenjunga Central (8 482m) en de Kachengunja West (8 505m). Eerstbeklimmingen zijn niet meer mogelijk op deze bergen. De Lhotse Middle werd in 2001 voor het eerst beklommen door een Russische expeditie. De vier andere toppen waren in de jaren zeventig al voor het eerst beklommen. Van zodra de Internationale Unie van Alpinismeverenigingen (UIAA) zijn goedkeuring heeft gegeven, zijn ook deze achtduizenders toegankelijk voor commerciële expedities.

Begin augustus kondigde de Nepalese regering een herziening aan van de nu geldende regels voor bergbeklimmers. Er zullen nieuwe criteria vastgesteld worden aan de hand van de ervaring en de technische knowhow van de alpinisten, zodat alleen ervaren mensen in de toekomst mogen klimmen.

In totaal zijn er in Nepal meer dan 300 bergtoppen opengesteld voor beklimmingen. Bergtoerisme vormt een belangrijke inkomstenbron voor Nepal, toch nog steeds één van de armste landen ter wereld.

(*) Het woord Himalaya stamt uit het Sanskriet en het betekent 'sneeuwplaats.'

VROUWEN CENTRAAL IN FILMFESTIVAL

Tijdens het eerste weekend van oktober vond het filmfestival 'Film Southasia' plaats in Kathmandu, met als thema 'de plaats van de vrouw in de maatschappij'. Myanmar opende het festival met een bijdrage over 'Miss Nikki and the Tiger Girls', de eerste meisjesgroep van het land. De groepsleden gaan op zoek naar een eigen plaats in de muziekwereld van het Zuidoost-Aziatisch land, waarbij het traditionele rollenpatroon aan de kaak wordt gesteld. In andere documentaires kwamen Pakistaanse vrouwen aan het woord die aanvallen met bijtend zuur hadden overleefd. Ook Indiase vrouwen die voor een grotere vrouwelijke vertegenwoordiging ijverden in het door mannen gedomineerde gerechtelijke apparaat. Het documentairefestival vindt sinds 1997 om de twee jaar plaats in de Nepalese hoofdstad.

VERKIEZINGSKANDIDAAT OVERLEDEN TEN GEVOLGE VAN AANSLAG

Begin oktober werd een aanslag gepleegd op een islamitische verkiezingskandidaat in het district Bara, zo'n 250 km ten zuiden van Kathmandu. Mahamud Alam, leider van de plaatselijke Communistisch Partij werd aangevallen en neergeschoten in de wijk waar hij woonde. Hij overleed enkele dagen nadien aan zijn schotwonden. De politie stelde een onderzoek in. De verkiezingen voor de Constitutionele Vergadering, die als taak heeft een nieuwe grondwet te schrijven, staan gepland voor 19 november.

NIEUW BANKBILJET

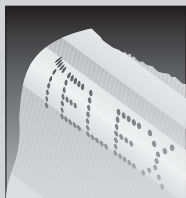
Moet benadrukken dat Boeddha in Nepal is geboren en niet in India zoals sommigen wel eens durven beweren. Om dat gegeven kracht bij te zetten, bracht de Nepalese overheid vorige maand een bankbiljet van 100 roepie in omloop met daarop de 'pilaar van Asoka' in Lumbini, in het zuiden van Nepal. Bij dit bouwwerk zou de geestelijke leider voor het eerst onderricht gegeven hebben. De meeste wetenschappers zijn het erover eens dat Siddharta Gautama Boeddha in 623 voor onze tijdrekening daar geboren zou zijn. Lumbini staat op de werelderfgoedlijst.

NEPAL GAAT VOOR EEN OSCAR MET LESBISCHE FILM

De film met een lesbisch thema maakte al geschiedenis toen hij vertoond werd in enkele Nepalese bioscopen. 'Soongave – Dance of the Orchids' oogstte nadien veel succes op grote internationale filmfestivals onder andere in Toronto, Bologna en Palm Springs. De 22-jarige Diya wil een professionele danseres worden. Haar ouders hebben hun dochter echter beloofd aan een voor haar onbekende man. Ondertussen worden haar gevoelens voor haar vriendin Kiran steeds sterker en uiteindelijk geven de twee vrouwen zich over aan de liefde voor elkaar. Of de film met een gouden beeldje naar het Dak van de Wereld terugkeert, weten we op 2 maart 2014.

LUCHTGROTTEN IN DE HIMALAYA

Eén van de grootste archeologische mysteries. De door mensen gemaakte grotten bevinden zich op 47 meter hoogte in een kloof waarbij de Grand Canyon in het niet valt. Sommige grotten zijn in de zijkant van het gebergte gemaakt, andere lopen als een

soort tunnel naar beneden. Ze zijn duizenden jaren oud en niemand weet waarom en door wie ze zijn gemaakt. Het blijft ook een raadsel hoe de mensen indertijd de grotten bereikten. In het gebied van het voormalige koninkrijk Mustang, gelegen in het huidige Nepal, zijn zowat 10 000 van deze geheimzinnige grotten gevonden. Mensen die ze gezien hebben, zeggen dat het geheel lijkt op een reusachtig zandkasteel. Een team van National Geographic bezocht de grotten en legde spectaculaire beelden vast.

MS-PATIENT OVER DE EVEREST GESKYDIVED

Een Franse multiple sclerose patiënt was eind oktober de eerste persoon met een handicap om te skydiven vanop 10 000 meter over de Mount Everest. De 55-jarige Marc Kopp woont in het noordoosten van Parijs en kampt al meer dan tien jaar met MS. Kopp deed een tandemsprong samen met zijn vriend en kampioen skydiver Mario Gervasi. Normaal gebruikt Kopp een rolstoel, maar zijn trek door de Himalaya naar de startbaan legde hij per paard af, wat erg pijnlijk was voor zijn ruggengraat. Kopp zei na zijn sprong dat hij uitgeput was maar heel gelukkig. Hij hoopt dat zijn sprong andere MS-patiënten kan inspireren. Na zijn stunt werd hij uit voorzorg naar een ziekenhuis in Kathmandu gebracht, waar bleek dat hij de sprong heelhuids had overleefd.

LAATSTE MAOIÏSTEN GEÏNTEGREERD IN HET NEPALESE LEGER

Eind augustus was het zo ver. Zeven jaar na het einde van de burgeroorlog zijn de laatste maoïstische strijders in het Nepalese leger opgenomen en dragen ze nu het uniform van hun vroegere vijanden. Zeventig voormalige opstandelingen zijn nu tot luitenant benoemd en daarmee is de integratie van de ex-rebellen eindelijk afgesloten. Tien jaar lang vochten de maoïsten tegen de strijdkrachten van de overheid. De burgeroorlog kostte het leven aan 16 000 mensen. In 2006 kwam het tot een vredesakkoord. Van de 19 000 gekazerneerde maoïstische strijders beslisten er 1 462 in het leger te gaan.

KATHMANDU THUISBASIS VOOR ZUID-AZIATISCH VOETBALKAMPIOENSCHAP

In september behaalde Afghanistan de eerste internationale titel in zijn voetbalgeschiedenis. In het Zuid-Aziatisch kampioenschap, dat plaatsvond in de Nepalese hoofdstad Kathmandu, versloegen de Afghanen tegenstander India met 2-0. In de halve finale versloeg het Nepal met 0-1. Afghanistan was één van de oprichters van de Aziatische voetbalfederatie in 1954. Omwille van de oorlog speelde het land geen enkel duel tussen 1984 en 2003. Tijdens de overheersing van de Taliban, van 1996 tot 2001, werden de voetbalstadions gebruikt voor publieke executies.

41 CM GROTE NEPALEES KLEINSTE MAN TER WERELD?

De 73-jarige Nau is met zijn 41 cm naar eigen zeggen de kleinste man ter wereld en wil zijn naam opgenomen zien in het World Guinness Book of Records. Nau leeft in het zuidwesten van Nepal bij de familie van zijn broer, kan zichzelf niet verplaatsen en verklaart heel gelukkig te zijn. Een andere Nepalees, de 74-jarige Chandra Bahadur Dangi is met zijn 54,6 cm recordhouder in de categorie mobiele mensen.

HET MYSTERIE VAN HET LAM GODS

Twee audiovisuele lezingen

De Odyssee van het Lam Gods

De geschiedenis van het Lam Gods van 600 met de stichting van de Sint-Baafsabdij tot 1930, vier jaar voor de verdwijning van de 'Rechtvaardige Rechters'.

De 'Rechtvaardige Rechters' verdwenen

Het tweede deel van deze lezing vertelt als een thriller. Het paneel is tot op heden nog steeds niet gevonden. Het onderzoek loopt nog steeds voort.

De lezingen zijn zeer toegankelijk voor iedereen dank zij de HD projectie. De projectie bestaat uit ongeveer 600 illustraties en ruim 30 videofragmenten, waaronder een nooit eerder vertoond privé interview met Mgr. Leo De Kessel, die in 1934 – het jaar van de verdwijning van de Rechtvaardige Rechters – priester was in het seminarie van Sint-Baafs. De onderwerpen worden op een eenvoudige wetenschappelijk gefundeerde wijze aan het publiek voorgesteld. De lezingen, gebracht door Jean-Pierre Coppens, de maker van de projectie, zijn een spannende tocht doorheen de geschiedenis van het Lam Gods en een zoektocht naar het waarom van de verdwijning van de Rechtvaardige Rechters. Na iedere lezing is er de mogelijkheid voor vragen en discussie.

► **VRIJDAG 6 DECEMBER:**
HET MYSTERIE VAN HET LAM GODS

► **ZATERDAG 7 DECEMBER:**
DE RECHTVAARDIGE RECHTERS VERDWENEN

Telkens vanaf 19.30 uur tot 22.30 uur

In O.C. Berkenhof in Kortenberg

Inkom: 10 euro voor de twee lezingen

Reserveren via het e-mail adres van Jean-Pierre Coppens:
alsichan1432@gmail.com

Info: www.brickbybrick.be

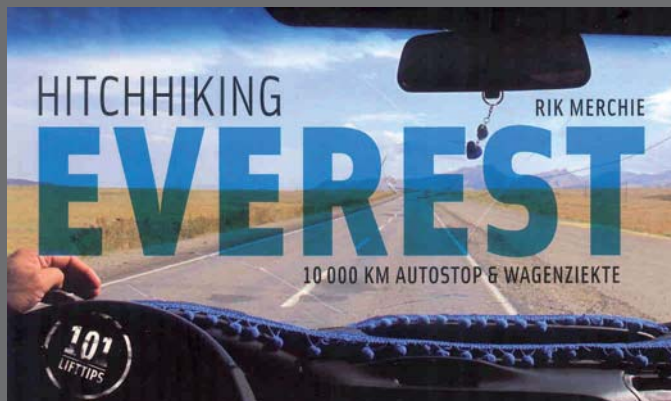
Organisatie: Een samenwerking tussen de GROS Kortenberg, het Davidsfonds, VTBCultuur, het Erfgoedhuis, Curieus en de Seniorenraad Kortenberg

De opbrengst van de lezingen gaat naar het Belgium Brick Children School Foundation in Nepal en naar andere ontwikkelingsprojecten gesteund door de GROS Kortenberg.

De volgende lezingen vinden plaats in Mechelen op 7 maart en in Gent eind september 2014.

21 JAAR BIKAS WIJNEGEM

ZATERDAG 15 MAART OM 20 UUR

HITCHHIKING EVEREST

Filmvoordracht door Rik Merchie over 10 000 km autostop en wagenziekte

Theaterzaal GC 't Gasthuis, Turnhoutsebaan 199 in Wijnegem

Inkom: 10 euro, opbrengst ten voordele van de projecten in Nepal

Organisatie: Bikas Wijnegem

BIKAS ACTIEF

GESCHENKENBEURS GIERLE

ZATERDAG 7 DECEMBER VAN 13 TOT 18 UUR,
ZONDAG 8 DECEMBER VAN 10 TOT 18 UUR

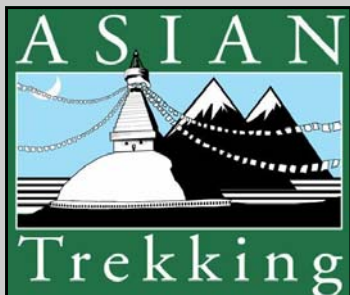
Deze geschenkenbeurs is een jaarlijks wederkerend gebeuren in Gierle, deelgemeente van het Noordkempense Lille. Projecten uit binnen- en buitenland bieden hun koopwaar aan: Wereldwinkel, Bond zonder Naam, 11-11-11, Amnesty International, Welzijnzorg, Home Giels Bos, Bikas Nepal, India, Haïti; .kaart- en posterbeurs; bloemenstand, koekjeskraam...

Voor een natje en een droogje – gebak, pannenkoeken, croques – kan men beide dagen terecht in de cafetaria. Zondag is het restaurant open van 11.30 uur tot 14 uur. De opbrengst wordt verdeeld onder de projecten.

Parochiezaal Sint-Jan, Denefstraat 19
Inkom: Gratis – Organisatie: KWB Gierle

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM

**ANG TSHERING SHERPA
EN JO LOGGHE
25 JAAR ERVARING !**

- ⇒ Trekking
- ⇒ Expedities
- ⇒ Culturele Rondreizen
- ⇒ Rafting
- ⇒ Safari
- ⇒ Hotelreservatie
- ⇒ Vliegtuigboekingen

**P.O. Box 3022
Bhagawan Bahal - Thamel
Kathmandu
NEPAL**

Tel: 00977.1.4424249 - 4426947
Fax: 00977.1.4411878 - 4420604
E-mail: asianadv@mos.com.np
Web: www.asian-trekking.com

- Begeleide rondreizen vanaf 2 deelnemers
- Meer dan 90 trekkingen op vaste data
- 13 Tibet programma's met trekkingen, rondreizen, mountain bike tour
- Tibet reizen op vaste data, ook Mt Kailash
- Bhutan tijdens de Tsechu Festivals

▷▷▷ **UW reis voor U op MAAT**

INFO: JO SHERPA-LOGGHE p/a Hans Logghe, Astridlaan 39, 8310 Brugge-Assebroek

Tel / Fax: 050-354449

e-mail ast.np.b@scarlet.be

OP ZOEK NAAR CULTUUR IN DE NATUUR

BOMEN MET MAGISCHE TREKJES

We staan op de rand van de jaarwisseling. De meesten van ons hebben reeds een kerstboom in de huiskamer staan. Daarom is deze donkere tijd misschien wel het meest geschikt om het magische karakter van de bomen even te onderzoeken. De meeste bomen zijn kaal, ze verkeren in winterrust. De naaldbomen, de hulst, laurier en klimop blijven ook in de winter groen, vandaar dat ze een belangrijke plaats innemen in de magische midwinterwereld. Andere jaarbomen zijn de paasboom of palmpaas en de meiboom. We kennen ook levensbomen zoals de geboorte- en huwelijksbomen. In alle culturen nemen de bomen een belangrijke plaats in en krijgen ze magische krachten toebedeeld. Bij onze Germaanse voorouders was de eik heilig, in Nepal heeft de pipal boom een bijzondere status. Meer over dit alles tijdens deze winterse wandeling.

ZONDAG 15 DECEMBER, VERTREK 14 UUR

Vertrek op de parking van administratief cultureel centrum 't Getouw, Molenhoekstraat 2 in Mol
Deelname is gratis, wandelbrochure inbegrepen, maar iedere gift, hoe klein ook, is welkom voor Nepal

Volgende wandeling: 'natuur en godsdienst'

ZONDAG 23 MAART

meer info in het volgende tijdschrift

HET BIKAS TIJDSCHRIFT IN KLEUR???

Dat kan als u over een e-mail adres beschikt.
Stuur uw e-mail adres naar de redactie via ivd_cataogh@yahoo.com - met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan u ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal en per post'.

LESSENREEKS OVER NEPAL VOOR HET SECUNDAIR ONDERWIJS

Tegen het einde van dit schooljaar en in het kader van de viering '25 jaar BIKAS' zal er een lessenreeks verschijnen over Nepal en de projecten van Bikas. Het 'ezelspad' van Kalipul zal hierbij centraal staan.

Bikas is een samenwerking aangegaan met CVO-TSM lerarenopleiding in Mechelen. Vier aanstaande leerkrachten zetten hun pedagogisch didactische competenties in om een creatieve lessenreeks uit te werken. Het eindproduct zal in mei beschikbaar zijn. Dit lesproject sluit aan bij de projectindiening 'Ezelspad Kalipul' bij de provincie Antwerpen.

Voor het onderwijs is er reeds de draagkorf met materialen samen met een lessenreeks over Nepal voor het lager onderwijs en de eerste graad secundair. Voor meer info kan u terecht bij Jill Vervoort jill.vervoort@hotmail.com of bij Rik Dierckx dierckx.rik@skynet.be

DHANYABAD... BEDANKT

Tim Leysen studeert aan de afdeling Video en Animatie (ANVI) van de Academie voor Beeldende Kunst in Herentals. Deze energieke leerling sponsorde 625 euro voor het hospitaal in Khandbari en helpt dus mee het ziekenhuis aldaar onder stroom te zetten. Bedankt Tim voor deze mooie inbreng!

De gemeente Mol verdeelt een subsidiepot onder de aangesloten verenigingen bij de derdewereldraad. Ook Bikas krijgt zijn deel, zijnde 2 227 euro, een bedrag dat eveneens zal besteed worden voor de aankoop van de stroomgenerator in Khandbari.

In Mol bracht de 'natuurlijk cultuurwandeling' van september 25 euro op. Dhanyabad aan de stappers...

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

colofon

Vol.24, n°4 - oktober / november / december 2013 – Afgiftekantoor: 2600 Berchem 1-2 Afd. - Erkenning : P206908

Steun: 10 EURO op rekening BE32 2200 7878 0002 op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 EURO)
Verantwoordelijke uitgever & secretariaat: Mariëtte Ballegeer, Van Dornestraat 144, 2100 Deurne, België (alle briefwisseling op dit adres)
tel. 03 324 1326 - info@bikas.be - www.bikas.be - Ookeen franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak en druk: www.dewrikker.be